

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความอยู่รอดของวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

The Causal Factors Affecting the Organizational Survival of Small and Medium Enterprises in Northeast Region, Thailand

วิวัฒน์ ยอดสง่า¹, สุขุมล เกิดนอก² และ ณัฐวัฒน์ วงษ์ชวลิตกุล³

Vivat Yodsanga¹, Sukumarl Koednok² and Natthawat Vongchavalitkul³

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

Faculty of Business Administration, Vongchavalitkul University, Thailand

E-mail: vivat.jjcoil@gmail.com

Received March 23, 2024; Revised April 7, 2024; Accepted April 20, 2024

Abstract

This research aimed to 1) develop and verify a model of causal factors affecting the organizational survival of small and medium enterprises (SMEs) in the northeast region of Thailand; 2) analyze the direct effects of the factors of networking capability (NWC), innovation capability (INvc), and organizational performance (ORP) on organizational survival (ORS); and 3) analyze the indirect effects of the factors of NWC, INvc, and ORP on the ORS through the moderating variables of ORP and INvc. 389 developed questionnaires were collected from SMEs in Nakhonratchasima and Khonkaen provinces for the quantitative research. Purposive and stratified random sampling techniques were applied. For analyzing and verifying the model, descriptive statistics and the structure equation modeling technique were applied. The research results were found as follows: 1) The confirmatory model was found to be harmonious with empirical data with CMIN/DF 1.795, CFI 0.967, TLI 0.953, GFI 0.960, NFI 0.930, RMSEA 0.045, and RMR 0.015. 2) NWC, INvc, and ORP could predict the variance of ORP by 63%. NWC had a direct effect on ORS (0.55, p-value 0.05), on INvc (0.79, p-value 0.001), and on ORP (0.75, p-value 0.001). INvc had a direct effect on ORS (0.46, p-value 0.01). ORP had no direct effect on ORS. And 3) ORS was indirectly affected by NWC through INvc (0.17), and a positive ORP cannot ensure the survival of SMEs' organizations in the long term.

Keywords: networking capability; innovation capability; organizational performance; organizational survival; small and medium enterprises

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาและตรวจสอบความเที่ยงตรงของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีต่อความอยู่รอดขององค์กรธุรกิจ SMEs ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) วิเคราะห์อิทธิพลทางตรง ของความสามารถทางเครือข่าย ความสามารถทางนวัตกรรม และผลการดำเนินงานขององค์กร ที่มีต่อความอยู่รอดขององค์กรธุรกิจ SMEs และ 3) วิเคราะห์อิทธิพลทางอ้อม ของความสามารถทางเครือข่าย ที่มีต่อความอยู่รอดขององค์กรธุรกิจ SMEs ผ่านตัวแปรคั่นกลาง ผลการดำเนินงานขององค์กร และความสามารถทางนวัตกรรม โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยทำการเก็บแบบสอบถามจากผู้ประกอบการ SMEs จำนวน 389 ชุด ในจังหวัดขอนแก่น และนครราชสีมา การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีแบบเจาะจงและแบบสัดส่วน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์อิทธิพลเส้นทาง (Path Analysis) และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) ผลการวิจัยพบว่า 1) สมการโครงสร้างมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ค่อนข้างดี โดยมีค่าดัชนี CMIN/DF 1.795 CFI 0.967 TLI 0.953 GFI 0.960 NFI 0.930 RMSEA 0.045 RMR 0.015. 2) ความสามารถทางเครือข่าย ความสามารถทางนวัตกรรม และผลการดำเนินงานขององค์กร ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนรวม ของความอยู่รอดขององค์กรได้ร้อยละ 63 ความสามารถทางเครือข่ายมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อ ความอยู่รอดขององค์กร(0.55, p-value 0.05) ความสามารถทางนวัตกรรม (0.79, p-value 0.001) ผลการดำเนินงานขององค์กร (0.75, p-value 0.001) ความสามารถทางนวัตกรรมมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความอยู่รอดขององค์กร (0.46, p-value 0.01) ผลการดำเนินงานขององค์กรไม่มีอิทธิพลต่อความอยู่รอดขององค์กร 3) ความสามารถทางเครือข่ายมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความอยู่รอดขององค์กรผ่านทางความสามารถทางนวัตกรรม (0.17) และผลการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่สามารถยืนยันได้ว่าองค์กรธุรกิจ SMEs จะมีความอยู่รอดหรือดำรงกิจการได้อย่างยาวนาน

คำสำคัญ: ความสามารถทางเครือข่าย; ความสามารถทางนวัตกรรม; ผลการดำเนินงานขององค์กร; ความอยู่รอดขององค์กร; วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

บทนำ

องค์กรวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีบทบาทอย่างยิ่งในการส่งเสริมเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ จากรายงานข้อมูลทางสถิติของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (The Office of SMEs Promotion; OSMEP, 2023) ผลิตภัณฑ์มวลรวม (Gross Domestic Product: GDP) ของ SMEs ในปี 2565 มีมูลค่าสูงถึง 6,105,604 ล้านบาทหรือเท่ากับ 35.2 เปอร์เซ็นต์ของมูลค่า GDP รวมของทั้งประเทศ และเป็นส่วนของ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ถึง 620,940 ล้านบาท นอกจากความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจแล้ว SMEs ยังมีความสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้เกิดการจ้างงาน และการกระจายรายได้สู่ส่วนภูมิภาคต่าง ๆ ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจ ลดปัญหาทางสังคมอันเกิดจากการเคลื่อนย้ายแรงงาน ประเภท SMEs ยังมีความหลากหลาย ทำให้เกิดความเชื่อมโยงและส่งเสริมระบบนิเวศทางเศรษฐกิจ (Business Economy System) และยังเป็นส่วนสำคัญของระบบห่วงโซ่อุปทานทางองค์กรธุรกิจ (Business Supply Chain) ครอบคลุมถึงองค์กรธุรกิจวัตถุดิบ (ต้นน้ำ) การผลิต (กลาง

น้ำ) และการกระจายหรือขายสินค้า (ปลายน้ำ) (Pongmalai, 2020) จากข้อมูลทางสถิติ ของ OSMEP SMEs ที่สามารถอยู่รอดได้ตั้งแต่ 3 ปี ขึ้นไปในรอบ 6 ปีที่ผ่านมา พบว่า SMEs ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประสบปัญหาอย่างมากเกี่ยวกับอัตราการอยู่รอด โดยมีค่าเฉลี่ยการอยู่รอดเพียงร้อยละ 60.61 เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยรวมทั้งประเทศที่ร้อยละ 73.37 ดังแสดงในตารางที่ 1 ซึ่งปัญหานี้ส่งผลต่อการลดจำนวนลงของ SMEs

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยร้อยละของของผู้ประกอบการที่อยู่รอดหลังการจัดตั้ง 3 ปีช่วงปีพ.ศ. 2560 – 2565 แยกตามภูมิภาค

Table 1 Average Percentage of Over 3 Years–Existing SMEs Year 2022 – 2017 Period In Each Region.

ภูมิภาค Region	จำนวนจังหวัด Province No.	ปี 2560 Y2017	ปี 2561 Y2018	ปี 2562 Y2019	ปี 2563 Y2020	ปี 2564 Y2021	ปี 2565 Y2022	รวม Total	เฉลี่ย/ปี Ave/Yrs
ภาคเหนือ (Northern)	17	48.04	55.71	58.57	76.38	77.45	71.80	387.94	64.66
ภาคใต้ (Southern)	14	61.07	64.40	68.05	104.83	99.13	72.93	470.41	78.40
ภาคกลาง (Central)	18	84.20	72.67	74.77	85.34	94.62	86.22	497.81	82.97
ภาคตะวันออก (Eastern)	8	82.97	78.54	66.83	88.23	87.76	76.82	481.15	80.19
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeastern)	20	47.64	50.26	57.98	70.43	66.72	70.64	363.66	60.61
เฉลี่ยรายภูมิภาค (Average / Region)		64.78	64.32	65.24	85.04	85.13	75.68	440.19	73.37

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, รายงานสถานการณ์ MSME ปี 2565.

From: The Office of Small and Medium Enterprise Promotion, MSME Outlook 2023.

ความอยู่รอดขององค์กรเป็นเป้าหมายสูงสุดของหลาย ๆ องค์กร (Greenwood & Suddaby, 2006) โดยที่ความอยู่รอดขององค์กร (Organizational Survival) หมายถึง ระยะเวลาที่องค์กรยังดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

มีการผลิตหรือการให้บริการแก่ลูกค้า มีรายได้ ยังคงมีความเป็นเจ้าของเดิม ๆ จนกระทั่งมันปิดดำเนินการต่าง ๆ (Adam et al., 2021) ความอยู่รอดขององค์กรมีความสัมพันธ์กับความได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitive Advantage) ผลผลิตภาพ (Productivity) และความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง (Ability to Adapt to Changing Environment) (Khamlai & Ekkaphan, 2021)

SMEs มักมีข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรต่าง ๆ ทำให้เสียเปรียบต่อองค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ที่สามารถเข้าถึงแหล่งทรัพยากรที่หลากหลายกว่า ในต้นทุนที่ต่ำกว่า จากข้อค้นพบของทฤษฎีการพึ่งพาทรัพยากร (Resource Dependency Theory) ของ Pfeffer and Salancik (1978) พบว่า ความอยู่รอดขององค์กรขึ้นอยู่กับความสามารถในการเข้าถึงแหล่งทรัพยากร และสามารถใช้อย่างมีประสิทธิภาพเหล่านั้น หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ องค์กรที่สามารถเข้าถึงแหล่งทรัพยากรได้มากกว่าย่อมมีโอกาสที่จะอยู่รอด และเจริญเติบโต ข้อเสียเปรียบเรื่องการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรนี้เอง ทาง SMEs สามารถขจัดไปได้โดยการนำกลยุทธ์การสร้างเครือข่ายทางองค์กรธุรกิจ

(Business Networking) มาประยุกต์ใช้ เพื่อร่วมใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างพันธมิตร ทรัพยากรที่ใช้ร่วมกันอาจจะเป็น ทรัพยากรที่จับต้องได้หรือทรัพยากรที่จับต้องไม่ได้

ความสามารถทางนวัตกรรม (Innovation Capability) หรือความสามารถในการนำเอานวัตกรรมมาใช้ทางองค์กรธุรกิจ จะเป็นการเพิ่มศักยภาพ เพิ่มผลการดำเนินงาน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับ SMEs และสามารถทำให้องค์กรอยู่รอดได้ (Adomakoa & Ahsanb, 2022) Schumpeter (1942) นักเศรษฐศาสตร์ผู้มีชื่อเสียง นำเสนอทฤษฎีผลกำไรจากนวัตกรรม (Innovation Theory of Profit) โดยมีใจความหลักว่า ผู้ประกอบการสามารถจะได้รับผลกำไรทางด้านเศรษฐกิจผ่านการนำเอานวัตกรรมไปประยุกต์ใช้ ซึ่งผลกำไรทางเศรษฐกิจเป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งต่อความอยู่รอดของ SMEs

ผลการดำเนินงานของ SMEs (SMEs Organizational Performance) ในงานวิจัยทั่วไป จะมีความหมายว่า ความสามารถหรือผลลัพธ์ ที่ทางองค์กรดำเนินการได้เมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายหรือจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ SMEs ในประเทศที่กำลังพัฒนาทางเศรษฐกิจ มักจะเจอปัญหาเกี่ยวกับความพอเพียงของข้อมูลที่ใช้ในการวัดผล (Le & Ikram, 2022) ผลการดำเนินงานของ SMEs โดยทั่วไปจะรวมไปถึง 2 ด้าน คือ 1) ผลการดำเนินงานทางการเงิน (Financial Performance) และ 2) ผลการดำเนินงานทางด้านการเงินที่ไม่ใช่การเงิน (Non-Related Financial Performance) (Seo & Lee, 2019) ผลการดำเนินงานทางการเงิน จะถูกวัดในรูปแบบของค่าเงิน และธุรกรรมทางการเงินต่าง ๆ ส่วนผลการดำเนินงานทางด้านการเงินที่ไม่ใช่การเงิน คือผลการดำเนินงานที่ไม่อาจจะสามารถวัดได้ในรูปคุณค่าทางด้านการเงิน เช่น ชื่อเสียงของสินค้า (Brand Reputation) ความพึงพอใจของลูกค้า (Customer Satisfaction)

จากการทบทวนวรรณกรรม การศึกษาในประเทศไทยส่วนใหญ่มักจะมุ่งไปที่ผลการดำเนินงานของ SMEs และยังมีการศึกษาจำนวนน้อยที่มุ่งไปที่ความอยู่รอดของ SMEs ในระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางเครือข่ายและความสามารถทางนวัตกรรม ผลการศึกษาที่ได้ ผู้ประกอบการหรือหน่วยงานราชการ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างและรักษาเครือข่ายทางองค์กรธุรกิจ ให้มีประสิทธิภาพ ช่วยให้ SMEs ร่วมใช้แหล่งทรัพยากรโดยไม่เกิดความขัดแย้งกัน สร้างโอกาสทางธุรกิจใหม่ ๆ หรือพัฒนานวัตกรรมร่วมกัน สร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันและต่อสู้กับธุรกิจขนาดใหญ่ได้ ทำให้ SMEs ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีปัญหาเรื่องความอยู่รอดขององค์กรต่ำที่สุด มีความสามารถในการดำเนินกิจการได้ยาวนานขึ้น หรือมีความอยู่รอดยั่งยืนขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความเที่ยงตรงของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ที่มีต่อความอยู่รอดของ SMEs ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย
2. เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง ของความสามารถทางเครือข่าย ความสามารถทางนวัตกรรม และผลการดำเนินงานขององค์กร ที่มีต่อความอยู่รอดของ SMEs
3. เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลทางอ้อม ของความสามารถทางเครือข่าย ที่มีต่อความอยู่รอดของ SMEs ผ่านตัวแปรคั่นกลาง ความสามารถทางนวัตกรรม และผลการดำเนินงานขององค์กร

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1) ความสามารถทางเครือข่าย (Networking Capability) ประกอบด้วย 4 ด้าน ความร่วมมือระหว่างพันธมิตร (Coordination) ทักษะทางความสัมพันธ์ระหว่างพันธมิตร (Relationship Skills) ความรู้เกี่ยวกับพันธมิตร (Partner's Knowledge) การสื่อสารภายในองค์กร (Internal Communication) 2) ความสามารถทางนวัตกรรม (Innovation Capability) ประกอบด้วย 5 ด้าน ภาวะผู้นำ (Leadership) ความรู้ภายนอก (External Knowledge) โครงสร้างองค์กร (Structure) การเรียนรู้จากนวัตกรรมเดิม (Regeneration) กิจกรรมของพนักงาน (Employees' Activity) 3) ผลการดำเนินงานขององค์กร (Organizational Performance) ประกอบด้วย 2 ด้าน ผลการดำเนินงานทางการเงิน (Financial Performance) และ ผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ทางการเงิน (Non-Related Financial Performance) 4) ความอยู่รอดขององค์กร (Organizational Survival) ประกอบด้วย 3 ด้าน ความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Competitive Advantage) ผลิตภาพ (Productivity) ความสามารถในการปรับตัว (Ability to Adapt to Changing Environment)

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กรรมการ เจ้าของ ผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจตัดสินใจเพียง 1 ตัวแทน ในนาม บริษัท ห้างร้าน องค์กร ร้านค้าต่าง ๆ ที่อยู่ในกลุ่มเกณฑ์ของ SMEs ที่จดทะเบียนการค้าจากกระทรวงพาณิชย์ ในจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดนครราชสีมา ในปี พ.ศ.2565 จำนวนทั้งสิ้น 155,048 ราย โดยแบ่งเป็นจังหวัดขอนแก่น 72,617 ราย และจังหวัดนครราชสีมา 82,431 ราย

ขอบเขตด้านพื้นที่และเวลา

การวิจัยครั้งนี้เลือกเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดขอนแก่น และ จังหวัดนครราชสีมา การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลระหว่าง ก.ย. ปี พ.ศ.2566 ถึงเดือน ม.ค. ปี พ.ศ.2567

ทบทวนวรรณกรรม

ความสามารถทางเครือข่าย คือ ความสามารถในการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจให้มีประสิทธิภาพ จะช่วยให้ SMEs สามารถร่วมใช้ และเข้าถึงแหล่งทรัพยากรมากยิ่งขึ้น หลากหลายยิ่งขึ้น สอดคล้องกับทฤษฎีการพึ่งพาทรัพยากร (Pfeffer & Salancik, 1978) ที่มีข้อค้นพบซึ่งแสดงให้เห็นว่า การอยู่รอด และเติบโตขององค์กรใด ๆ ขึ้นอยู่กับความสามารถในการเข้าถึง เข้าหา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ในงานวิจัยของ Shah et al. (2019) ในประเทศปากีสถาน กับ SMEs จำนวน 469 รายพบว่า ความสามารถทางการสร้างเครือข่ายมีอิทธิพลต่อความอยู่รอดของ SMEs ผ่านการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ จากความเชื่อมโยงดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงพัฒนาสมมติฐานได้ดังต่อไปนี้

H1: ความสามารถในการสร้างเครือข่ายมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความอยู่รอดขององค์กร

จากงานวิจัยของ Sarwar et al. (2021) กับองค์กรธุรกิจ SMEs ในประเทศปากีสถานพบว่าความสามารถทางเครือข่ายมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกกับความสามารถทางนวัตกรรม ในแนวทางเดียวกับงานวิจัยของประเทศไทยโดย Sangperm (2022) ที่พบว่าเครือข่ายทางธุรกิจส่งผลต่อผลความสามารถทางนวัตกรรมและเทคโนโลยี และส่งผลต่อผลประกอบการขององค์กร จากความเชื่อมโยงดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงพัฒนาสมมติฐานได้ดังต่อไปนี้

H2: ความสามารถในการสร้างเครือข่ายมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถทางนวัตกรรม

จากงานวิจัยของ Maghsoudi-Ganjeh et al. (2020) พบว่า ความสามารถในการสร้างเครือข่าย มีส่วนช่วยให้องค์กรมีผลการดำเนินงานในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ หรือบริการใหม่ ๆ เข้าสู่ตลาดได้ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Parida et al. (2017) ที่พบว่า ความสามารถในการสร้างเครือข่ายมีอิทธิพล ช่วยทำให้ผลการดำเนินงานขององค์กรในเรื่องลูกค้า (Customer Performance) การขาย (Sale Performance) และนวัตกรรม (Innovation Performance) ดีขึ้น

จากความเชื่อมโยงดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงพัฒนาสมมติฐานได้ดังต่อไปนี้

H3: ความสามารถในการสร้างเครือข่ายมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานขององค์กร

จากงานวิจัยของ Adam et al. (2021) ในประเทศซาอุดีอาระเบียในช่วงวิกฤตโควิด-19 ความสามารถทางนวัตกรรมมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความอยู่รอดขององค์กร Schumpeter (1942) นักเศรษฐศาสตร์ผู้มีชื่อเสียงแสดงความเห็นไว้ว่าความอยู่รอดขององค์กรมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดและเข้มข้นกับความสามารถทางนวัตกรรม องค์กรจะไม่สามารถอยู่รอด และดำเนินกิจกรรมต่อไปหากปราศจากการปรับปรุง พัฒนาหรือการมีนวัตกรรมใหม่ ๆ

จากความเชื่อมโยงดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงพัฒนาสมมติฐานได้ดังต่อไปนี้

H4: ความสามารถทางนวัตกรรมมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความอยู่รอดขององค์กร

ในงานวิจัยของ Suraya (2020) ในประเทศอินโดนีเซียพบว่า ผลการดำเนินการขององค์กรมีอิทธิพลต่อความอยู่รอด Adam et al. (2021) ให้ความเห็นไว้ว่า องค์กรจะสามารถอยู่รอดได้ อย่างน้อยจะต้องมีผลการดำเนินงานที่ดี และโดดเด่นเป็นระยะเวลายาวนาน จากความเชื่อมโยงดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงพัฒนาสมมติฐานได้ดังต่อไปนี้

H5: ผลการดำเนินงานขององค์กรมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความอยู่รอดขององค์กร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีขั้นตอนดังนี้

การกำหนดประชากร กลุ่มตัวอย่าง และการสุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ กรรมการ เจ้าของ ผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจตัดสินใจเพียง 1 ตัวแทน ในนามบริษัท องค์กร ห้างร้านต่าง ๆ ที่อยู่ในเกณฑ์ของ SMEs ที่จดทะเบียนการค้าในจังหวัดขอนแก่นและ นครราชสีมา ในปี พ.ศ.2565 จำนวน 155,048 ราย ยังคงดำเนินการและมีรายได้ โดยแบ่งเป็นขอนแก่น 72,617 ราย และนครราชสีมา 82,431 ราย

เลือกกลุ่มตัวอย่าง 20 เท่าของตัวแปรสังเกตได้ (Vanichbuncha, 2014) และ เก็บเพิ่มเติมขึ้นร้อยละ 30 (Hair, Risher, Sarstedt & Ringle (2019) เท่ากับ 364 ตัวอย่าง เก็บจริงได้ตัวอย่างทั้งสิ้น 389 ตัวอย่าง จึงมีความเหมาะสมตามเกณฑ์ สาเหตุที่เลือกจังหวัดทั้งสองเป็นตัวแทนของประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องจากจังหวัดขอนแก่น เป็นเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจตอนบน และมีค่าเฉลี่ยการคงอยู่เป็นอันดับหนึ่ง และจังหวัดนครราชสีมา เป็นเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจตอนล่าง และมีค่าเฉลี่ยการคงอยู่อันดับหนึ่งในภูมิภาคเช่นกัน หลังจากนั้นสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและการทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม (Questionnaire) พัฒนาขึ้นมาจากการทบทวนวรรณกรรม ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.97 มากกว่า 0.50 ผ่านเกณฑ์ (Rovinelli & Hambleton, 1977) จากนั้นทำ Try

Out กับผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 ชุด หาค่าอัลฟาครอนบาช (Cronbach's alpha) เพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม ได้ค่า 0.717-0.727 มากกว่า 0.70 ถือว่าผ่านเกณฑ์เหมาะสม (Vanichbuncha, 2014)

แบบสอบถามเป็นแบบปลายปิดและปลายเปิด ซึ่งประกอบด้วย 7 ตอน ดังนี้

1) ข้อมูลส่วนบุคคล 2) ข้อมูลของบริษัท 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถทางเครือข่าย 16 ข้อ ดัดแปลงจาก Shah et al. (2019) 4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถทางนวัตกรรม 23 ข้อ ดัดแปลงจาก Adam et al. (2021) 5) ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน 8 ข้อ ดัดแปลงจาก Adomakoa and Ahsanb (2022) 6) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความอยู่รอดขององค์กร 18 ข้อ ดัดแปลงจาก Khamlai and Ekkaphan (2021) และ 7) ข้อเสนอแนะ ข้อมูลของบริษัท จะใช้ในการคัดกรอง เลือกองค์กรที่อยู่ในกลุ่มเกณฑ์ของ SMEs ซึ่งเป็นประชากรในการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

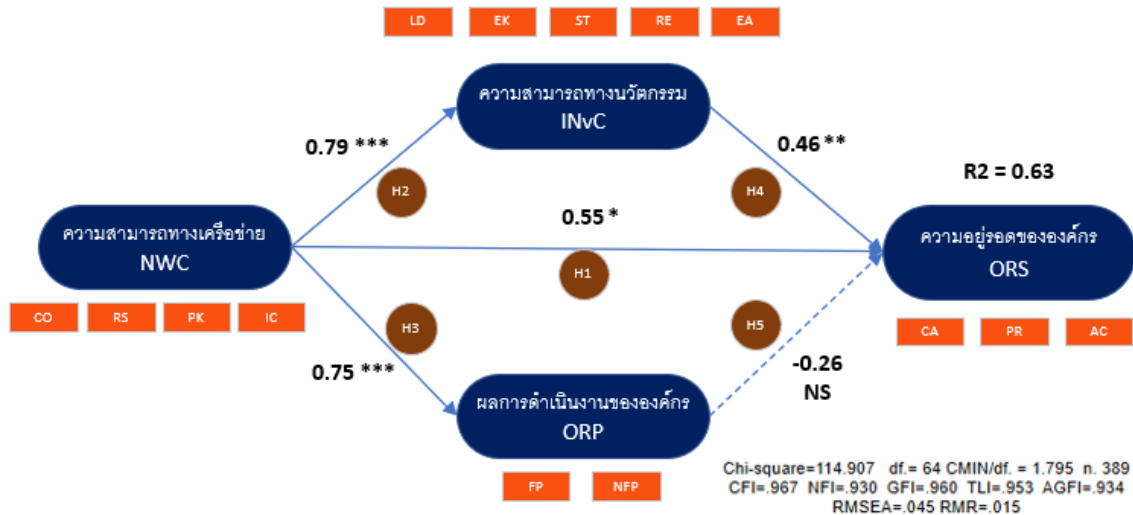
เก็บรวบรวมข้อมูลผ่าน 2 ช่องทาง ได้แก่ 1.ผ่านทางออนไลน์ โดยการจัดทำ Google Form ส่งผ่านทาง LINE Application และ 2.ผ่านทางกรเข้าสัมภาษณ์ โดยตรงกับผู้ประกอบการที่สถานประกอบการจริง แบบสอบถามที่ได้รับกลับมา ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัยและเป็นความลับสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการศึกษาวิจัย

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติขั้นสูง หาค่าทางสถิติต่าง ๆ ที่ต้องการใช้สถิติการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistic), การวิเคราะห์อิทธิพลเส้นทาง (Path Analysis) และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structure Equation Model: SEM)

ผลการวิจัย

ผลวิจัยสามารถสรุปได้ตามวัตถุประสงค์ และรูปภาพที่ 1 ผลการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง ดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ: ความสามารถทางเครือข่ายธุรกิจ (Networking Capability; NWC)
ตัวแปรต้นกลาง: ผลการดำเนินงาน (Organizational Performance; ORP), ความสามารถทางนวัตกรรม (Innovation Capability; INvC)
ตัวแปรตาม: ความอยู่รอดขององค์กร (Organizational Survival; ORS)

ภาพที่ 1 ผลการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง

Figure 1 Result of SEM Analysis

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความสามารถทางเครือข่าย ความสามารถทางนวัตกรรม และผลการดำเนินงานขององค์กร ส่งผลต่อความอยู่รอดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีความสอดคล้อง กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ค่อนข้างดี โดยมีค่าดัชนีทางสถิติ CMIN/DF 1.795 CFI 0.967 TLI 0.953 GFI 0.960 NFI 0.930 RMSEA 0.045 RMR 0.015.

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ความสามารถทางเครือข่าย ความสามารถทางนวัตกรรม และผลดำเนินงานขององค์กรสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวน ของ ความอยู่รอดขององค์กร ได้ร้อยละ 63
- 2) ความสามารถทางเครือข่ายมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวก ต่อความอยู่รอดขององค์กร ($\beta=0.55$, p-value 0.05)
- 3) ความสามารถทางเครือข่ายมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวก ต่อความสามารถทางนวัตกรรม ($\beta=0.79$, p-value 0.001)
- 4) ความสามารถทางเครือข่ายมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวก ต่อผลการดำเนินงานขององค์กร ($\beta=0.75$, p-value 0.001)
- 5) ความสามารถทางนวัตกรรมมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวก ต่อความอยู่รอดขององค์กร ($\beta=0.46$, p-value 0.01)

6) ผลการดำเนินงานขององค์กรมีอิทธิพล ต่อความอยู่รอดขององค์กร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล -0.26 และไม่มีระดับนัยยะสำคัญทางสถิติที่ยอมรับได้

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า

1) ความสามารถทางเครือข่าย มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทางความสามารถทางนวัตกรรม ต่อความอยู่รอดขององค์กร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล $(0.79 \times 0.46) = 0.36$

2) ความสามารถทางเครือข่าย มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทางผลการดำเนินงานขององค์กร ต่อความอยู่รอดขององค์กร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล $(0.75 \times -0.26) = -0.19$ โดยไม่มีระดับนัยยะสำคัญทางสถิติที่ยอมรับได้

3) ความสามารถทางเครือข่ายมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทางความสามารถทางนวัตกรรม และ ผ่านทางผลการดำเนินงานขององค์กร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ อิทธิพล $0.36 + (-0.19) = 0.17$

4) ความสามารถทางเครือข่ายมีอิทธิพลรวม ต่อความอยู่รอดขององค์กร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล 0.72 (เท่ากับอิทธิพลทางตรง 0.55 รวมกับทางอ้อม 0.17)

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความสามารถทางเครือข่าย ความสามารถทางนวัตกรรม และผลการดำเนินงานขององค์กร ที่ส่งผลต่อความอยู่รอดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ค่อนข้างดี สอดคล้องกับทฤษฎีการพึ่งพาทรัพยากร (Pfeffer & Salancik, 1978)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า 1) ความสามารถทางเครือข่าย ความสามารถทางนวัตกรรม และผลการดำเนินงานขององค์กรสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความอยู่รอดขององค์กร ได้ร้อยละ 63

2) ความสามารถทางเครือข่ายมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวก ต่อความอยู่รอดขององค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ Shah et al. (2019) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sirithunyakorn et al. (2022) ที่พบว่า ความสามารถด้านเครือข่าย ในทางธุรกิจมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความอยู่รอดของธุรกิจ และสอดคล้องกับทฤษฎีการพึ่งพาทรัพยากร (Pfeffer & Salancik, 1978) ที่มีข้อค้นพบหลักแสดงให้เห็นว่า การอยู่รอด และเติบโตขององค์กรใด ๆ ขึ้นอยู่กับความสามารถในการเข้าถึง และใช้ประโยชน์จากทรัพยากร การสร้างเครือข่ายทางธุรกิจเป็นการร่วมใช้ประโยชน์จากทรัพยากรระหว่างกัน เข้าถึงได้ง่ายและหลากหลายขึ้น สอดคล้องกับแนวความคิดในทฤษฎีนั้นเอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ความสามารถทางเครือข่าย ถูกมองว่า เป็นทรัพยากรที่เลียนแบบได้ยาก หรือไม่สามารถทดแทนได้โดยง่าย (Singh et al., 2022) หากองค์กรนำไปใช้อย่างเหมาะสมในการวางแผนกลยุทธ์ จะทำให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันในระยะยาวดังใจความหลักของทฤษฎีฐานทรัพยากร (Resource Based View Theory) และความได้เปรียบทางการแข่งขันระยะยาวนี้เองก็เป็นปัจจัยหลักอย่างหนึ่งที่ทำให้ ความอยู่รอดขององค์กร หรือความสามารถขององค์กรในการดำเนินกิจการได้อย่างยาวนานดีขึ้น (Biriowu & Augustina, 2020)

3) ความสามารถทางเครือข่ายมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวก ต่อความสามารถทางด้านนวัตกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sarwar et al. (2021) งานวิจัยของ Singh et al. (2022) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sangperm (2022) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ความสามารถทางเครือข่าย (Networking Capability) ช่วยสร้างบรรยากาศและช่วยสร้างความเชื่อมั่น ให้องค์กรพันธมิตร ทำให้เกิดความกล้าที่จะร่วมใช้ทรัพยากรที่มีความสำคัญระหว่างกัน มีความ

กล้าพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงานต่าง ๆ (นวัตกรรม) ทำให้เกิดจุดเด่น สร้างความแตกต่างจากคู่แข่ง สร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน มีความมั่นใจที่จะทดลองสิ่งใหม่ ๆ เพราะมีความเสี่ยงน้อย หรือลดผลกระทบหากเกิดความผิดพลาด นอกจากนี้ การมีเครือข่ายธุรกิจที่ดี ยังทำให้องค์กรมองเห็นโอกาสทางธุรกิจใหม่ ๆ และเป็นส่วนกระตุ้นทำให้องค์กร สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองโอกาสเหล่านั้น

4) ความสามารถทางเครือข่ายมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานขององค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ Parida et al. (2017) ที่พบว่าความสามารถในการ สร้างเครือข่ายมีส่วนช่วยผลการดำเนินงานขององค์กร ในเรื่องลูกค้า (Customer Performance) การขาย (Sale Performance) และนวัตกรรม (Innovation Performance) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sangperm (2022) ที่พบว่าความสามารถทางเครือข่ายมีผลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจขนส่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ความสามารถทางเครือข่าย ช่วยทำให้องค์กรลดค่าใช้จ่าย อันเกิดจากการร่วมใช้ทรัพยากรระหว่างองค์กร การลดค่าใช้จ่ายเหล่านี้ย่อมทำให้ผลกำไรหรือผลการดำเนินงานทางการเงินดีขึ้น นอกจากนี้ความสามารถทางเครือข่ายยังมีส่วนช่วยเสริมสร้างบรรยากาศและกระตุ้นให้เกิดการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เนื่องจากการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างกัน และการมีนวัตกรรมใหม่ ๆ ก็ทำให้องค์กรมีผลการดำเนินงานทางการเงินดีขึ้น สอดคล้องกับทฤษฎีผลกำไรจากนวัตกรรมของ (Innovation Theory of profit) ของ Schumpeter (1942) โดยมีใจความหลักว่า ผู้ประกอบการจะได้รับผลกำไรทางด้านเศรษฐกิจผ่านการนำเอานวัตกรรมไปประยุกต์ใช้

5) ความสามารถทางนวัตกรรมมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความอยู่รอดขององค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ Adam et al.(2021) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Rahman et al. (2016) และสอดคล้องกับแนวคิดของ Schumpeter (1942) ที่แสดงความเห็นไว้ว่า ความอยู่รอดขององค์กรมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดและเข้มข้นกับความสามารถทางนวัตกรรม องค์กรจะไม่สามารถอยู่รอด และดำเนินกิจกรรมต่อไปหากปราศจากการปรับปรุง พัฒนาหรือการมีนวัตกรรมใหม่ ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ความสามารถทางนวัตกรรม ช่วยทำให้องค์กรมีความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้จากภายนอกผสมผสานกับความสามารถและทรัพยากรภายใน สร้างสรรค์ สิ่งใหม่ ๆ นวัตกรรมใหม่ ๆ หรือสร้างบรรยากาศทำให้เกิดนวัตกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ และนวัตกรรมก็มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้เกิดความแตกต่างจากคู่แข่ง สร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน เพิ่มผลิตผล หรือแม้กระทั่งช่วยให้องค์กรปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไปได้ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญทำให้ความอยู่รอดขององค์กรธุรกิจ หรือการดำเนินงานทางธุรกิจมีความยืนยาวมากยิ่งขึ้น (Biriyowu & Augustina, 2020)

6) ผลการดำเนินงานขององค์กรไม่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความอยู่รอดขององค์กร ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Suraya (2020) และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Putsom (2021) ที่ค้นพบว่า ผลการดำเนินงานขององค์กรมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความอยู่รอดของ SMEs ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผลการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งแสดงถึงความสามารถของการดำเนินงานขององค์กรเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ มีความสัมพันธ์กับเวลาสั้น ๆ เท่านั้น เช่น ผลการดำเนินงานในด้านการเงินในรอบไตรมาส ถึงแม้ว่าองค์กรจะมีผลการดำเนินงานที่ดีในช่วงใดช่วงหนึ่ง ก็อาจจะไม่สามารถสร้างความมั่นใจได้ว่าความอยู่รอดขององค์กรหรือการที่องค์กรจะสามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง ยาวนาน ประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับความคิดเห็นของ Adam et al. (2021) ที่ให้ไว้ว่าการที่องค์กรจะสามารถอยู่รอดได้ อย่างน้อยจะต้องมีผลการดำเนินงานที่ดี เป็นระยะเวลาที่ยาวนาน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า 1) ความสามารถทางเครือข่ายมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความอยู่รอดขององค์กรผ่านความสามารถทางนวัตกรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าองค์กรธุรกิจ SMEs สามารถใช้ความสามารถทางเครือข่ายในการพัฒนาความสามารถทางนวัตกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้ความอยู่รอดขององค์กรดีขึ้น นวัตกรรมทำ

ให้องค์กรสามารถสร้างความแตกต่าง สร้างการตอบสนองความพอใจของลูกค้าได้ดีกว่าคู่แข่ง และสร้างผลกำไรให้กับองค์กร สอดคล้องกับทฤษฎีผลกำไรจากนวัตกรรม (Schumpeter, 1942) และมีแนวโน้มที่จะทำให้ความอยู่รอดขององค์กรมีมากขึ้น 2) ความสามารถทางเครือข่าย ไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความอยู่รอดผ่านทางความสามารถขององค์กร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผลการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งแสดงถึงผลการดำเนินงานในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ เปรียบเทียบกับเป้าหมาย ไม่สามารถยืนยันได้ว่าความอยู่รอดขององค์กรจะดีหรือองค์กรสามารถจะดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน (Adam et al., 2021)

สรุป

ผลการวิจัยพบว่า 1)ความสามารถทางนวัตกรรม และผลการดำเนินงานขององค์กร ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนรวม ของความอยู่รอดขององค์กรได้ร้อยละ 63 2)ความสามารถทางเครือข่ายมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความอยู่รอดขององค์กร ความสามารถทางนวัตกรรม และผลการดำเนินงานขององค์กร 3)ความสามารถทางนวัตกรรมมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความอยู่รอดขององค์กร 4)ผลการดำเนินงานขององค์กรไม่มีอิทธิพลต่อความอยู่รอดขององค์กร หรืออาจกล่าวได้ว่าผลการดำเนินงานที่ดี ไม่สามารถสร้างความมั่นใจได้ว่าความอยู่รอดขององค์กรจะดี หรือองค์กรจะสามารถดำเนินการได้อย่างยาวนานเสมอไป ผลการดำเนินงานเป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพขององค์กรในระยะเวลาเพียงสั้น ๆ เท่านั้น 5)ความสามารถทางเครือข่ายมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความอยู่รอดขององค์กรผ่านทางความสามารถทางนวัตกรรม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ความสามารถทางเครือข่าย และความสามารถทางนวัตกรรม มีอิทธิพลทางตรงต่อความอยู่รอดขององค์กร ดังนั้น SMEs หรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากต้องการมีความอยู่รอดที่ยาวนานมากขึ้น ควรหมั่นพิจารณา และปรับปรุง ความสามารถทางเครือข่ายให้มีประสิทธิภาพ โดยอาจพิจารณาจากปัจจัยอันเป็นองค์ประกอบที่งานวิจัยนี้เสนอ คือ 1)ความร่วมมือระหว่างพันธมิตร 2)ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างพันธมิตร 3)ความรู้เกี่ยวกับพันธมิตร 4)การสื่อสารภายในองค์กร ในทำนองเดียวกัน องค์กรต้องหมั่นตรวจสอบ และปรับปรุงปัจจัยความสามารถทางนวัตกรรมอันได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ 2) ความรู้ภายนอก 3) โครงสร้างองค์กร 4) การเรียนรู้จากนวัตกรรมเดิม 5) กิจกรรมของพนักงาน นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่าผลการดำเนินงานไม่มีอิทธิพลต่อความอยู่รอดขององค์กร ดังนั้น ผลการดำเนินงานที่ดี ไม่สามารถสร้างความมั่นใจได้ว่าความอยู่รอดขององค์กรจะดี หากองค์กรต้องการจะอยู่รอดอย่างยาวนานจะต้องพิจารณาตัวบ่งชี้อื่น ๆ เช่น ความได้เปรียบทางการแข่งขัน ผลผลิตภาพ หรือความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ความสามารถทางเครือข่าย มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทางความสามารถทางนวัตกรรม ต่อความอยู่รอดขององค์กร ดังนั้น SMEs หรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการใช้ความสามารถทางเครือข่าย ในการสร้างความสามารถทางนวัตกรรม สร้างโอกาสให้องค์กรมีความความอยู่รอดที่ดีขึ้น โดยความสามารถทางนวัตกรรมที่ดีทำให้บรรยากาศในการก่อเกิดนวัตกรรมหรือการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ มีประสิทธิภาพ พัฒนาการผลิต หรือบริการ สร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเหนือคู่แข่ง และตอบสนองลูกค้าได้ดีขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

อาจจะทำการศึกษาลึกลงไปเป็นกลุ่มเฉพาะขององค์กร SMEs เช่นกลุ่มผู้ผลิต กลุ่มผู้ให้บริการ หรือกลุ่มการค้าซื้อมาขายไป เนื่องจากอาจมีความแตกต่างเฉพาะในแต่ละกลุ่ม

องค์ความรู้ใหม่

ผลการดำเนินงานที่ดีไม่สามารถยืนยันได้ว่าองค์กรจะอยู่รอดในระยะยาว อย่างไรก็ตามหากองค์กรจะอยู่รอดจะต้องมีผลการดำเนินงานที่ดีเป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งเสมอ ดังภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างความอยู่รอดขององค์กรและผลการดำเนินการที่ดี

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างความอยู่รอดขององค์กรและผลการดำเนินการที่ดี

Figure 2 Relation of Organizational Survival and Positive Organizational Performance.

References

- Adam, N.A., & Alarifi, G. (2021). Innovation practices for survival of small and medium enterprises (SMEs) in the COVID-19 times: The role of external support. *Journal of Innovation and Entrepreneur, 10*(15). <https://doi.org/10.1186/s13731-021-00156-6>
- Adomakoa, S., & Ahsanb, M. (2022). Entrepreneurial passion and SMEs' performance: Moderating effects of financial resource availability & resource flexibility. *Journal of Business Research, 144*, 122-135. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2022.02.002>
- Biriowu, C.S., & Augustina O.U. (2020). Employee engagement and organizational survival. *World Journal of Innovative Research, 9*(5), 79-92.

- Greenwood, R., & Suddaby, R., (2006). Institutional entrepreneurship in mature fields: The big five accounting firms. *Academy of Management Journal*, 49(1), 27–48.
- Hair, J.F., Risher, J. J., Sarstedt, M., & Ringle, C. M. (2019). When to use and how to report the results of PLS–SEM. *European Business Review*, 31(1), 2–24.
- Khamlai, A., & Ekkaphan, M. (2021). Effect of management on survival of community product standard certified groups in the upper northeast region. *Journal of Accounting and Management Mahasarakham University*, 14(1), 105–114.
<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/mbs/article/view/251092>
- Le, T. T., & Ikram, M. (2022). Do sustainability innovation and firm competitiveness help improve firm performance? evidence from the SME sector in Vietnam. *Sustainable Production and Consumption*, 29, 588–599. <https://doi.org/10.1016/j.spc.2021.11.008>
- Maghsoudi–Ganjeh, Y., Khani, N., & Alem–Tabriz, A. (2021). Networking capability and commercialization performance: The role of network structure. *Journal of Business–to–Business Marketing*, 28(1), 51–68. <https://doi.org/10.1080/1051712X.2021.1893033>
- Parida, V., Pesamaa, O., Wincent, J., & Westerberg, M. (2016). Network capability, innovativeness, and performance: A multidimensional extension for entrepreneurship. *Entrepreneurship and Regional Development*, 29(1–2), 1–22.
DOI: 10.1080/08985626.2016.1255434
- Pfeffer, J., & Salancik, G. (1978). *The external control of organizations: A resource dependence perspective*. Harper & Row.
- Pongmalai, V. (2020). *(Un)secret mindset of being entrepreneur*.
<https://www.smeone.info/posts/view/285>
- Putsom, W. (2021). The causal factor model of adaptive capability, business performance, and the survival of small business entrepreneurs in the COVID–19 situation. *Dusit Thani College Journal*, 15(2), 129–144. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/journaldtc/article/view/249338>
- Rahman, N. A., Yaacob, Z., & Radzi, R. M. (2016). An overview of technological innovation on SME survival: A conceptual paper. *Procedia–Social and Behavioral Sciences*, 224, 508–515.
-

- Rovinelli, R.J., & Hambleton, R.K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 2, 49–60.
- Sangperm, N. (2022). The effect of business networking on the business performance through the technology capability and innovation in the transportation business of Thailand. *MUT Journal of Business Administration*, 19(2), 66–88. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/journalmbsmut/article/view/262735>
- Sarwar, Z., Asif Khan, M., Yang, Z., & Khan, A. (2021). An investigation of entrepreneurial SMEs' network capability and social capital to accomplish innovativeness: A dynamic capability perspective. *SAGE Open*, 11(3). DOI: 10.1177/21582440211036089
- Schumpeter, J. A. (1942). Socialism, capitalism and democracy. Harper and Brothers.
- Seo, Y.W., & Lee, H. (2019). Effects of internal and external factors on business performance of start-ups in South Korea: The engine of new market dynamics. *International Journal of Engineering Business Management*, 11, 1–12.
- Shah, H.A., Yasir, M., Majid, A., & Javed, A. (2019). Impact of networking capability on organizational survival of SMEs: Mediating role of strategic renewal. *Pakistan Journal of Commerce and Social Sciences*, 13(3), 559–580. <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/205267/1/4351.pdf>
- Singh, R., Chandrashekar, D., Subrahmanya, B., Hillemane, M., Sukumar, A., & Jafari-Sadeghi, V. (2022). Network cooperation and economic performance of SMEs: Direct and mediating impacts of innovation and internationalization. *Journal of Business Research*, 148, 116–130. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2022.04.032>
- Sirithanyakorn, C., Veerayannon, K., & Thamchalai, A. (2022). Guidelines for survival management of residential construction business in Bangkok and vicinities. *Journal of Educational Innovation and Research*, 6(2), 321–335. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jeir/article/view/260017>
- Suraya, E., Azis, N., & Majid, M.S.A. (2020). Dose performance matter for business survival based on the enhancement of locus of control and business competence? the case of micro small and medium enterprises. *Sumerianz Journal of Business Management and Marketing*, 3(8), 98–106.
-

The Office of SMEs Promotion, Thailand. (2023). *MSME outlook 2023*. The Office of SMEs Promotion, Thailand.

Vanichbuncha, K. (2014). *Using SPSS for windows to analyze data* (14th ed.). Samlada.